

PRÒLEG

En resseguir l'obra poètica d'Almela i Vives, ens adonem tot seguit d'unes constants que apareixen al llarg del seu desplegament: l'aticisme i la ironia. És notable que des de la seua joventut, que és ahir, fins a la seua maduresa, que és ara, no hagi variat el poeta la seva ètica ni la seva estètica; i diem que és notable, perquè la mudança d'aquests conceptes ha influït en l'evolució de l'obra de no pocs escriptors durant els darrers trenta anys. Doncs bé, la tècnica, o manera de fer, i la filosofia, o manera de pensar, són avui les mateixes que les d'ahir en aquest poeta, la sensibilitat del qual està amarada de mediterranisme — i preneu de la frase allò que té de més sanitós i més fort, car no ens agrada de fer, per a explicar-nos, cap recerca de tòpics—; amarada, dèiem, la seva sensibilitat de coloracions i de salabrors hel·lèniques i llatines.

Des del volum L'espill a trossos (1928) al present de Les taronges amargues, no trobareu en l'obra rimada d'Almela i Vives sinó un sol estil: clar,

precís, senzill; i hi trobareu sempre una suavíssima gràcia: subtileza mental, humor humaníssim, ironia. I inspiració. Quant a la forma, el poeta no defuig ni el ritme ni la rima; però — això sí—, en assimilar la tècnica de la mètrica clàssica, defuig la facilitat i la llibertat constructives. Alguna vegada, certament, ens dóna subtiletes i enginyositats en versos de pulquèrrima graciositat alada. I això i allò—que és serenitat i lluminositat, i que és acidesa humanística i claredat cordial i espiritual—és mostra constant, amb maduresa de fruita sucrenya i amb fortitud de columna vertical, de la sensibilitat de què parlàvem.

Hi ha qui troba en els poemes almelians una amargor conreada voluntàriament, com si al dipòsit de l'estilogràfica hi hagués una gota de fel cordial que anés rajant diluïda amb la tinta blavissa del cervell. Aquesta remarca crítica, que trobem bona i noble, la creiem motivada per la cultura humanística del nostre poeta. No ens costaria massa, ens sembla, de mostrar que alguns angles de la filosofia de Sèneca—que encara no són el senequisme—, passats per la dialèctica socràtica produeixen d'una manera natural la sorna amargosa d'Almela, que alguna vegada és també sarcàstica amb una causticitat emmelada i, per tant, no massa corrosiva. És cert que la temàtica i les maneres de dir d'aquest poeta fricionen el drama i fins la tragèdia, i bé podrien ésser pròpies de tragèdies o de drames; però en lloc de

ploriquejar, s'eleven a humor, a cultivació, a civilització, en ésser decantades, només un poc, cap al costat puríssim de la intel·ligència, és a dir, allunyant temes i maneres de les asprors de l'instint melodramàtic i de les fadases malaltisses de certa mena de romanticisme.

Sèneca—i açò no fóra sinó una provatura d'explicació—, en el tractat De la vida benaurada reporta la dita de Diodor, filòsof epicuri poc conegut: «He viscut, i he acabat el curs que m'ha donat la fortuna». Aquesta frase brillant, d'un escriptor enginyós que sembla serè i normal, és l'explicació d'una feta horrorosa: Diodor posà fi a la seva vida amb les seves mateixes mans, tallant-se el gargamell. No obstant, la justificació d'aquest acte afrós, salvatge diríem, no és feta per causar cap mena d'estupor, ans elegantment, per tal de convèncer sàviament de veritat, mai per mostrar turpituds de bestialitat. Poseu, si us plau, a la raó del citat suïcida un gra de sal àtica i declameu-la amb una ampla gesticulació corrosiva de farsant, de comediant, ço és, d'home que ja està de tornada de tots els caminals de la vida, i tindreu enganxada, acabadeta d'esclatar al raconet dels llavis, la floreta de la saviesa, i als llagrimals, la brillantor dels cristallets de l'humorisme.

Així trobem la filosofia de l'obra poètica d'Almela i Vives, emmotllada en versos de factura clàssica, que és la de l'home madur i savi que es mira el

Gran Teatre del Món pel forat de la ironia, o sia, de la manera més intel·ligent de contemplar i qualificar les coses, els animals i les persones, els personatges i les personetes que pul·lulen pels senderons mesquins i tortuosos de la vida, tractant d'aparentar el que no són.

La personalitat del nostre poeta és autèntica, clara, retallada. Ell ha dut a la poesia valenciana, amb un llenguatge depurat i universal, l'humor civilitzat, que no exclou la tendresa—és clar—, ans és fill d'aquesta, i que tanta falta ens feia.

CARLES SALVADOR